

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. והבדלתם בין הבהמה
השעורה לשמאח ובין העוף
הטמא לשדור ולא תשעצו
את נפשתיכם בהבדמה
ובעוף ובכל אשר תרמש
האדם אשר הבראתי
לכם לשמאח: ויקרא כ כ
2. אלה השמאים כלם
בכל השרץ על הנוגז בהם
במותם ישמאע על הערוב:
ויקרא יא לא
3. וזה לכם השמאח בשרץ
השרץ על הארץ החולד
והעכבר והצב המינחה:
ויקרא יא כט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נשפך וכו' רציניות דם של מח וביזה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה דבתיב ובו'
מיתורא דוי". צמדרש רבה
פ' ח"ט פ"ט רש"י אומר
טמא הטמא ר"א בן יוסי
אומר זה חזק ועיין מנחות דף
נא ע"כ תוספות ד"ה וי":

מוסף רש"י

כל שטומאתו ושיעורו
 שרץ. כגון שני חלאי וזיס
 משני חמץ או משני גזלים,
 או שני חלאי ערבה ערבה
 שטרעס, זמן טומאתם שזה
 ושיעורן שזה לטמא בשעור
 אחד (רמב"ם **טומאת**
ורלא שיעורו. כגון שרץ
 וניבלה, ששניהן טומאת ערב,
 אבל אין שיעורן זה לטמא,
 וזה כביחיה הם כנגדשם (ט"ו)
 שיעורו ולא טומאתו. כגון
 מן וניבלה, ששניהן כביחיה
 טומאתם נצטעק זה טומאת
 ערב (ט"ו).

דבינו גרשום

דנבלה מטמאה בכזית
במובדלת קאמר לבהמה
טהורה קרי לה מובדלת
שמובדלת ומותרת באכילה
בין כל שאר בהמות אבל
שאינה מובדלת לאכילה
דהיינו בהמה טמאה לא

מטמאה אלא עד דאיכא יוח
בין הבהמה הטהורה וגו' ל
אלא לבל תשקצו לאפוש
רחמנא לבל תשקצו הכי ק
למיפלג שיעורייהו אלא לה
[אבל] בשאינה מובדלת לה
דם השרץ והבשר [מצטרף]
ובשר משרץ אחר אין מצטרף
משרץ זה וחצי שיעור משרץ
ועכבר ובין חצי שיעור מ

דאיהל מקצתו הו"א דמיירי ב
ברביעית ואפ"ה מקצתו טהור
הו"א ההיא דאיהל על מקצת

אמר ליה כי אקניסו רחמנא. בהמה
פלוגי ושיעורא בין צבילה מובדלת בין
משקאו וקמ"ל דלחת צבלת בהמה טמאה
שריטא מחייב האוכלן משום כל תשקין
טמאה מצד מלחו דצבלה דאיכא לאו
דלא תשקין ולא דבהמה טמאה:
במתני' דס השקין ובשרו מטטרין.
כל כעדה לטמא: כלל אמר ר' יהושע
כל טומאתו ושיעורו שוין. כגון צבלה
וצבלה או חולד ועכבר: טומאתו ולא
שיעורו. כגון שק וצבלה דטומאתן
שוה דשניהן הויין טומאת ערב ולא
שיעור דצבלה שיעור טומאתה בכזית וכל
[ושקין כעדהשקין] ולא טומאתו. יא [כגון]
צבלה ומת תרוייהו מטמאין בכזית
ומת היא טומאתו ו' וצבלה לא היא
כאלא טומאת ערב: לא טומאתו ולא
שיעורו. כגון מת ושק דערב שיעורו
כעדהשקו וטומאתו עד דלחך ומת
שיעורו בכזית וטומאתו שבעה: גמ'
אמר רב תינן יא וי'. כלומר הך
דקמינ דס השקין וצבלה מטטרין דוקא
בבשר או אלוה שקן שמשו פירש דמזק
הס דהוה דש וצבר משרי אחד ולא

שהם משך אחד והבשר משך אחד
 יום אכלו אי אמו מי' שירא לא
 מאטרפין: בטמאים. ה"א יחזיק מלמד
 מאטרפין אפילו שרץ עקר כלומר כחצי
 שיעור משך זה וכחצי שיעור משך אחד
 מאטרפין³ חצי שיעור יום מחולל וחצי
 שיעור מעבד מאטרפין וקשה לרבי
 יום יוחנני: אמר רב יוסף לאן כנולו
 כלאן נמקטו. אי הוו שמיני כולן
 שלימין בין משם אחד בין משני שמות
 ופירש חצי שיעור מזה וחצי שיעור
 מזה או מזה דם ומזה בשר כיון דאמו
 ממקום חשוב דמרוויחיה יום השללים
 שלימין ינינה וחשיבי מאטרפין והא
 דלאמר ר' חנין יום וכו' היינו נמקטין
 דלא הוו השללים שלימין אלא נמקטו
 של כל אחד ואחד מונח ככאן ופירש
 דם מזה ובשר מזה הואיל ולא אמו
 משארשם שלימין ולא חשיבי ולא מאטרפי
 הדם עם הבשר אלא עם בשר אותו
 הדם שפירש ממנו הדם: ומנא סימרא.
 דמיין לן בין כולו למקטו: נשפך על

ה'רפ"ה רביעית דס (ה') פ' שלמה ויהי מקומו קטפרס ויהי נקט
 רפ"ה הרפ"ה היתה חקוקה דהיא כדמיון ותפסות הדס: איזל על
 נאמא. של רביעית דס כגון עשה על מקמתו טבור משום דלא איזל
 על כל השעור: איזל על כולו. על הרביעית של דס טמא: והא איזל
 הוינא רביעית דס שהגים בה. שהפך לאו בה כבש או כדכר טבור
 ואע"ג דכי הגים בה איזל שלא יחיל על כולו קמני טבור אותו המגים
 בו ואמאי קמני איזל ברימא איזל על כולו טמא: אלא לאו ש"מ לאו
 ככולו כאן נאמא. דהיא דקמני איזל על כולו טמא היינו היבא דאמי
 שהא רביעית דס ממנו שלם ויהי חשיב דמטמא בזהל והא דקמני
 שהגים בה טבור היבא דלא דלא רביעית או ממנו שלם אלא שיא
 ממקמתו שהיה מונח שם מקמת מת ופירש ממנו אותו דס אע"ג דלית
 ביה רביעית הואיל ואינו דס ממנו שלם לא חשיב ואינו מטמא בזהל
 וכן אמר רבי: איזל דכתיב וזה לגם וגו'. והאי קרא ממשא חבאל
 לדברא למידרש ביה הכי דהא כתיב קרא אחרתא (ויקרא יב) יג אלא
 הערשתי לכם: אמרו לו. רבי תמיך תמלודיו של רבי מתיא: תמיס לו
 בן יוחאי. כבר נמחכם בן יוחאי שידוע לומר דבר זה: יג נאמר ערוך.
 ולא אמרה מדעתו ומנגן דלמדה מרבי אלעזר בר רבי יוסי מהבא
 שפסם אחד ורי: וסופר קומי. שגילה השער שעל מלכו והיה השער
 של אחריו כעין בלורית יזו שהעובדי כוכבים עושין כדי שלא יכירו בו
 שהוא יהודי: מי שיש לו אויב. ראונו שיעשיר או ראונו שיעני:

[illegible]

(כלות) [המת] שיצא מכולו ודליכא ברביעית ואתיא כר"ע דאמר במס' אהלות (פ"ב מ"ב) דם המת שיצא מן מיירי ברביעית בלבד וה"פ לעיל כאן בכולו כאן במקצתו פי' מקצתו שלא נגע בכולו בפעם אחת ומה שהורה דוקא בשלא אלא על צד אחד אבל איהל על כולו אפילו בב' פעמים יאה טמא קמ"ל דרבי' מוחס' מהר"ם: (מן לעצמו וחכם גדול

קדשי מזבח פרק רביעי מעילה

הַשְׂרָצִים מִצִּמְרֵיץ הוּא עַם הוּא. כְּנוֹן שְׁמוֹנֶה עָרִיס הַחֹלֵד הוֹעֲבֵר
וְנִלְוִי בְּלִי שְׁמוֹמָתוֹ וְשִׁיעֲרוֹ שׁוּן מִצִּמְרֵיץ. כְּנוֹן שֶׁן
וְשָׁרָן יֵשׁ גִּילָה וְשִׁיעֲרוֹ כְּנוֹן אֲבָרָן מִן הַמֶּת וְכִיּוֹן מִן
הַמֶּת שְׁמוֹמָתָה שׁוֹה בְּהֶלֶל וְלֹא שִׁיעֲרוֹ יֵשׁ לְדִית מִטְמָא בְּצֶרֶר וְאֲבָר
כֵּל בְּהֶלֶל וְשִׁיעֲרוֹ כְּנוֹן שְׁמוֹמָתוֹ וְלִי שִׁיעֲרוֹ שׁוּן
יֵשׁ וְנִלְוִי עַם הוּא אֲבָרָר בְּלִי חֵיוֹן עַם הוּא
יֵשׁ וְנִלְוִי עַם הוּא אֲבָרָר בְּלִי חֵיוֹן עַם הוּא

פירוש הא דקאמר צמתי' דם השך
ובשרו מנטרפין היינו דווקא צעוד
הדם בשך אכל פירש הדם ממש
השך אין מנטרפין מתבי ר' יוס' בר
ר' חנינא העמאלים מלמד שמנטרפין
ואפילו שרץ ושרץ שרץ ודם בין משם
אחד בין משני שמות פירוש שני שמות
שני שרצים כמו חולד ועכבר יט' א' א'
מנטרפין דם השך עס שרץ אחר וכו'
דם השך ובשרו מנטרפין אפילו ר'
פירש אחר רב יוסף כאן צבולו כאן
צמקתו כלומר הא דלמר האב צבדימא
שמנטרפין עס של שרץ זה ובשר שרץ
אחר היינו דווקא צבולו שפירש הדם
משך שלם ו' חו' חסוד להטריף האב
דלמר גבי מתניתין דאין מנטרפין אלא
אם כן עודו צו היינו צמקתו וא' שלא
פירש הדם אלא מאבד אחר או מחמיכה
אחת וא' אינו חסוד להטריף וממא
מימרא של חילוק בין כשצב משרץ
שלם בין כשצב משרץ שאינו שלם
כדמא נפיש עס להרפס ויהי מקומה
קטפרס פירוש נפיש רביעית דם המת
צמקוס מדורין לא היה מתעבד צמקוס
אחד אלא כאן מעט וכאן מעט האהיל
על מקצתו טעור לפי שלא האהיל על
כל רביעית הדם איהל על כולו שאיהל
על כל מקום שנשאר הדם כגון שאיהל
ידו עליו טמא דלא איהל על רביעית
דקצבר שהדם צמקוס זה מנטרפין לדם
צמקוס אחר: והא אמר רבי
יוהנן רביעית דם שהגים בו טהור.
פירוש לא מגיס הדם צכף או צקה
טעור לפי שאר אפשר שלא בלע הקסה
נא ולא יסאף רביעית ואמאי טעור
הא אמרינן איהל על נא' מקצתו טמא
אע"פ שלא האהיל ע' על כל הרביעית
צמקוס אחר' אלא כאן צבולו כאן
צמקתו הא דלמרינן איהל על
נא' מקצתו טמא היינו צבולו כלומר

שלאחר דם בא ממת שלם והא לא דר' יוחנן טורח כבשר במקטת המ
ולא בא ממת שלם וקשיא לפירושו דכיון דדוקא ליה (א) צבדו כו'
כלומר שהדם בבשר המדך אמר יצחק צבי גשר הקינה ציה כבולה
כיון שלא פירש ממשל ועוד קשיא מהיבא מימי האי חילוק דבבולו
נמקטתו כיון דאיכא רביעיית מה לא בא ממת שלם מה לא בא ממת חסר
לכן נראה כמו לא שפי' רבינו נסים גאון דגרסי' א"ר חנין א"ר ועירי (א) כו'
פי' אמר (א) ר' ועירי אמר ר"י (האמורה וכו') לרבי שיבא אומר הדם
בבשר המדך שהבשר נבדלה ממנו כלומר אבל דם של שרץ זה אינו מנמטרף
עם בשר שרץ אחר ועל זה פירש מההיא (א) ש' צבאים (א) שמות דקאמרו
בהדיא דמנמטרפין ואמרי' נגעים צבאים (א) ש' צבאים כן בבבולו כן במקטתו
פירוש הא דקאמרי' ההם דמנמטרפין אע"פ דצבאים משני שרצים כגון שנגע
בבולו דדם וצבאר והא דקאמרו ועירי דדוקא משרץ אחד ולא מנ' שרצים
כגון שלא נגע אלא במקטתו דם או בבשר ולהכי קאמרו דכי הם משרץ
אחד דמנמטרפין דהוי כאלו הם בבשר מחוברין כאחד אבל כשהם משני
שרצים כל שרץ דבר חוד חוד עמו הוא וממא חומרא לכאם לפלוגי
בהי בין נגע בבבולו בין נגע במקטתו דמנמטרפ נשך כו' ר' חיאל
מקטתו טורח כו' אלמא שיש חילוק בין חיאל על כולו לחיאל על מקטתו
והוא הדין שיש לחלק בגניגיה וא"ת אם כן אמאי מייתי' מו והאמר ר'
יוחנן רביעיית דם לא כו' פי' השך מקולו משום דלי לא היה דר' יוחנן
הוא מלי למימר דהא דלמרא חיאל על מקטתו טורח (א) כגון דליכא
רביעיית ולהכי מייתי' הא דר' יוחנן דמייירי אף מלא דרביעיית ממימ' הוא
יירוצה דר"י דהי' קדריש (א) כו' דמ"א דהשטמא: **חברים י"ה** בן יוחי.

צו שהוא יהודי שיהודים אינם מספרים קומי: אמרו שביט. כלומר נכון
 אתם לומר תן בנק להריגה כמו שאתם אומרים לעצמי שלוח בני עם
 אומר קך צעזצורו אלא צעזצור אימת המלכות פן יסתכן בדבר ולקך אמר
 אילו

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

א [מיי] פ"ב מה' מאכלות
אסורות ה' ט:
ב ב מיי פ"ד מה' טומאת
אובלן ה' יא:
בא ג ד מיי פ"ב מה'
מאכלות אסורות הלכה
ז ופ"ד מהלכות שאר אבות
הטומאה הלכה ז:
בב ה מיי פ"ד מה'
טומאת מת ה' יג:

שיטה מקובצת

[illegible]

עו) שיעור בין משם אחר
 יין משני יתכן כי מחולק
 יחולק בין שני ענפים ועבר כי
 חצי שיעור מחולק: ין לרב
 תינן ה"ה: ין תתרייהו
 שרצים שלבו איהו ין
 נמחק: ין וכו' ויהי יתביח
 ווכי נמחק: ין רם של מת
 יהיה קימו: ין שפן
 בשר: ין אחרת
 הטמאים: ין זה ה"ה
 ומ"ד אמר ליה תלמוד
 יעון שפי ל' אלעזר ב"ר
 יוסי וממל למדו רש"י
 מח בלורית כרך שהעובדי
 ין) שרן
 שיעורין
 וטומאת טומאת ערב וכקוין

[illegible]

ויעצור: (ל) כמו שגרס רש"י
נסים אמר גורס א"ל חתני
א"ל ועוד אב"ר כי אמר ר' חזקוני
ועצור האמורא והספורים
שטען פון ועצור שהוא אמורא
ע"י שמו תיבות שבאים ב' **ו**
יחיל רעהו אמר ר' חזקוני שחיל
ה"פ ב' כלומר ר' חזקוני ודאיתור
בבבול למקצתו ומביא ראיה
מ' תוס' למה הוצרך לומר
היה למה ל' נוגע ודור' הש"ס
אחיל על מקצת שטען שחיל
ע"י שרצים אמ' ר' חזקוני
ע"כ: אמר ר' חזקוני שחיל
דחוק גדול הדיכא שחיליה
יחזק אחי ל' ליכא אל התייא
תחזק מיתר ד' נתנן מיתר
אשמעתינו ד' דא לאו דר"ר
ינו מחיל בפעם אחת. ע"כ